

**Upodmiotowienie ucznia
w kontekście protestanckiej edukacji religijnej
na Śląsku Cieszyńskim**

Streszczenie

Tematyka mojej dysertacji skupiła się na zagadnieniu upodmiotowienia ucznia w kontekście protestanckiej edukacji religijnej na Śląsku Cieszyńskim. Prowadzenie badań miało na celu zgłębienie wiedzy dotyczącej fenomenu podmiotu i podmiotowości jednostki ludzkiej oraz poszukiwanie działań promujących rozwój podmiotu i podmiotowości w toku tej edukacji. Przedmiotem badań było kształtowanie się poczucia podmiotowości ucznia w toku protestanckiej edukacji religijnej. Stawiam pytanie, czy współczesna pedagogia religijna stwarza jednostce warunki do rozwoju jej podmiotowości? Do świata badanych dotarłam, prowadząc jakościowy swobodny wywiad pogłębiony.

W rozprawie doktorskiej ukazuję rzeczywistość edukacyjną przedmiotu z perspektywy narratorów. Prezentuję także nadawane edukacji religijnej sensory i znaczenia, uwzględniając różnorodność poglądów i doświadczeń badanych, które wpisują się w narracyjną koncepcję tożsamości Charlesa Taylora. Znacząca w upodmiotowieniu ucznia jest podmiotowa, afirmująca i otwarta postawa nauczyciela/nauczycielki przedmiotu względem uczniów oraz transparentność nauczyciela, jako świadomego swojej wiary i tożsamości. Podmiotowa sytuacja edukacyjna wymaga również zmiany roli nauczyciela religii z przewodnika na współtowarzysza na drodze poszukiwania wartości i sensów. Porozumienie w pedagogii religii ma bowiem miejsce w dwupodmiotowym dialogicznym układzie nauczyciel – uczeń.

Słowa kluczowe: podmiot, podmiotowość, protestancka edukacja religijna, upodmiotowienie ucznia w kontekście edukacji religijnej, pedagogia religii